

СОСНОВИЦІ, 27. Вчора на вулиці вбито молодшого земського стражника,

Самосуд.

ОРЕНБУРГ, 26. Селяне присілка Алешинського зробили самосуд над трьома конокрадами, які швидко померли.

Труси та арешти.

ПСКОВ, 26. В полонській сільсько-хазяйській школі поліція три дні робила труси при допомозі війська; знайдено: прилади для вироблювання бомб, друкарську машинку, шрифт, гектограф, революційні видання, прокламації та листування. Арештовано 52 ученики; 38 учеників привезено в Псков, більшість з них латиші.

КЕРЧ, 26. З 13 арештантів, що втікли 25 листопада, зловлено двоє, решта озброєні шістьма револьверами, які вони взяли у надзирателів, утікли, з них двоє каторжан.

Продовольча справа.

СМОЛЕНСЬК, 26. Асигновані міністерством 121.000 карб. для організації продажу селянам хліба поділено між восьмью повітами. Перевезти хліб дозволено по льготному тарифу.

Шкільні справи.

БАЛТА, 26. В Федосієвському монастирі заводиться початкова школа з ремісничим віділом.

МИКОЛАЄВСЬК, 26. Земське зібрання постановило прохати Синод про передачу церковних шкіл та шкіл грамоти земству, щоб можна було включити їх в загальну шкільну сітку при заведенню вселюдської освіти. До передачі на їх утримання зібрання асигнувало 400 карб.

„Землеустройство“.

КАГЕРИНОСЛАВ, 26. 31 августа селянським банком та „землеустроїтельними“ комісіями зліквідовано в губернії з куплених банком земель 17.900 десятин, розбитих на хутора, крім того товариствам продано 1.800 десятин.

ПАВЛОГРАД, 26. Повітовий з'їзд затвердив 18 приговорів сходів та 366 постанов земських начальників про закріплення в приватну власність за 384 хазяїнами надільної землі.

ОРЕЛ, 26. Рада селянського банку затвердила ліквідаційний план захаровського маєтку в ливенському повіті, площею в 5.087 десятин. Ліквідацію робить губерньська „землеустроїтельна“ комісія. Маєток розбито на 48 хуторів та 17 одрубів, при двох присілках.

МИКОЛАЄВСЬК, 27. Землеустроїтельна комісія каже що аби досягти повної подворної норми, селянам в повіті треба 308.572 десятин, тим часом зараз є 162.400 десятин землі казенної, 57.000 дес. удільної й 41.726 дес., що набув крестянський банк. В 1908 році вільної землі до ліквідації буде 58.950 дес. Є думка клопотати, щоб на далі не присилано в повіт пересельців з інших губерній.

Холера.

ПЕТЕРБУРГ, 26. Петербурзьке телеграфне агенство має звістку, що в Катеринославі занедужало за 2 дні—двоє, виздоровіло—5, хворими лишилось—2 і в суджанському повіті з 23 до 25 листопада було хворих 42, занедужало 2, виздоровіло 9, померло 5, хворими лишилось 30; в костромській губернії пошесть припинилась.

ПЕТЕРБУРГ, 27. Оповіщаються безпешними по холері губернії й області: астраханська, ставропольська, тамбовська, рязанська, володимирська, бесарабська, вятська, пермська, уфимська, уральська, енисейська, іркутська, семіпалатинська, забайкальська і повіти: красноводський та мангизлацький Закаспійської області, лежнинський Семиріченської області.

За кордоном.

ЛОНДОН, 27. Агентству Рейтера повідомляють з Дурбана, що в північних округах провінції Наталь об'явлено військовий стан.

Бібліографія.

Відгуки життя. Поезії Пилипа Капельгородського. Видання А. О. Кріпака. У Києві, 1907. Стор. 96. Ціна 35 коп.

З д. Капельгородського письменник наймолодшої генерації. На ниву письменства він виступив, як що не помиляюсь, торік—разом як поет, белетрист і публіцист. Всі поезії, надруковані в збірничку, заголовок якого наведено вище, належать до періоду 1905—1907 р.р.,—отже маємо перед собою відгуки одного з найсвіжіших моментів нашого сучасного життя. Цікаво придивитись, чим живе сучасний поет, який настій виніс він із нашої бурливої доби, а надто ще, коли він сам рекомендує твори свої, як „відгуки життя“.

В збірничку д. Капельгородського є кілька перекладів (з Надсона, Лермонтова, Горького, Беранже й Томаса Гуда), але, певна річ, вони ще не дають відповіді на поставлене питання, хоч може бути характерним вже й самий добір перекладів. Відповіді треба шукати в самостійних поезіях і вони справді дають їй досить виразно. Вже в першій поезії, з якої починається книжка д. Капельгородського, читаємо таку авторову сповідь:

Я змалечку вазнав, щоденної турботи
І змлів нависно них! Праці, й бороття,—
А втім я дійсно жив! Усю мою істоту
До сонця надило, до світу, до життя.

Заява, коли хочете, „звучить гордо“, але автор виправдує її всім змістом своєї книжки. Читач справді тут знайде може старі, але разом і вічно нові, а надто у нас і надто останніми часами, поклики до

боротьби за волю і щастя людскости, певну надію на кращу долю занедбаного рідного краю і таке інше, чим жило і мучилось багато великих і малих попередників д. Капельгородського. У його дужче брешуть як-раз оця громадянська струна і далеко тихіше обзивається особиста. „Я знаю й сам,—каже він,—не треба нам

Співать про щастя та квітки:
Народніх мук знайомий згук
До себе вабить всі думки.

Того й смутні тепер пісні,
Що в пута скутий рідний край:
Про горе всіх братів своїх,
Кобзарю, голосно співай.

Аби твій спів лунав-дзвенів,
Людей до праці закликав,
На краді дні—святі, ясні
Ворцям надію подавав (стор. 20).

Ось як уявляє собі завдання сучасного поета д. Капельгородський. Сучасні пісні, каже він ще на іншому місці, сумні і журливі, як журливе тепер само життя, бо скрізь у йому—

Могили, хрести та ганебні стовпи визирають,
А далі ті пущі далеких північних країн,
І мовчки стурбовані люде дороги шукають
Між темних журливих руїн (стор. 58).

Але поет не хоче миритися з такою сумною дійсністю. Боротьба за кращу долю повинна таки добути її і тоді—

Може й на рідному полі
Співи веселі почуємо (стор. 34).

Поет знає, певна річ, що до людського щастя не легкий шлях провадить, але дарма: і в природі боротьба без жертв не обходиться, і там бурі очищають повітря.

Буде буря!.. А за нею
Знову тихо, тепло стане,
Над обитою землею
Швидко сонечко прогляне.

Вільно дихатимуть груди,
Жваво серденько заб'ється,—
Всім на світі краще буде,
Як гроза тава минеться (стор. 27).

Бурі в громадському житті все ж провадять до кращої долі: вони не дають людям заснути, заспокоїтись на дрібницях щоденщини й викликають могутні пориви до чогось кращого. Ця тема найлюбіша д. Капельгородському, це, кажучи терміном Белинського, його „паєось“; до неї він часто вертається, але найкраще і, на мою думку, справді таки гарно й енергично обробив її в поезії „Удосвіта“, яку тут наводимо цілком.

Коли б ми не знали, як сонечко сяє,
Як мати-природа весною встає,
Як воля могутча ті пута ламає,
Що хижє насильство людині кує,—
Ні волі, ні сонця тоді б не бажали,
Коли б ми не знали!

Коли б ми забули, як гарно весною
Те сонце ласкаве всім халоса нам,
Як воля жадана своєю рукою
Давала життя віковичним рабам,
То знову б надовго замовкли, поснули,—
Коли б ми забули!

Не хочемо спати! Хоч може в віконце
До нас не загляне той промінь—дарма!
Ми хочемо волі, ми бачили сонце,
Гнітять нас ворожа сваволя й п'єма.
Щоб сонце побачить, щоб волі дістати—
Не хочемо спати! (стор. 86).

Багато в поезіях д. Капельгородського ще несвідомого, може, наслідування старшим нашим поетам (Старицькому, Грінченкові, Лесі Українці, Грабовському); єсть подекуди цілком прозова публіцистика віршем (напр., „В роковини Ів. Котляревського“, „Школа“) та й взагалі чимало невиробленого, але все-таки перші спроби молодого автора подають надію, що в йому письменство наше придбало собі гарного і корисного робітника. Певна річ, він дав ще занадто мало матеріалу, щоб напевне пророкувати йому ту чи іншу будучину; не позначилось навіть зовсім виразно, до якого ампула він найбільшо хисту має,—може бути, напр., що публіцист задушить у йому поета. Проте одно певно: д. Капельгородський стоїть на доброму шляху і можна тільки побажати, щоб він ішов ним сміливо й твердо, розвиваючи ті зародки літературного хисту, що виявляють оці „Відгуки життя“.

Сергій Єфремов.

Театр і музика.

Городський театр.

Оп. „Іоланта“—то є самий закінчений, доступний і ясний по формах, а особливо—самий мелодійний твір П. Чайковського. Мелодіка її надзвичайна і чарує слухача зразу. Музика до оп. „Іоланта“ вся написана в тонкому, камерному стилі з прозорою і колоритною струментовкою. Оркестр Чайковського в цій опері надзвичайно мальовничий і оригінальний.

Моменти містичного екстазу сліпої дівчини Іоланти, її сильна емоція, пориви до світа, самий світ—це все намальовано композитором прямо геніяльно. Сцена прозріння Іоланти чудесно показана ефектним *glissando* арфи, а її ляк, коли вона побачила світ, ілюстровано дуже оригінальною гармонією гам із цілих тонів. В оп. „Іоланта“ виявились усі достоїнства П. І. Чайковського, яко лірика. Трудно уявити собі, що б міг цей геніальний композитор написати після „Іоланти“?

Поставлена ця опера в городському театрі 26 листопада була старанно. Артисти були підібрані добре. Роль сліпої Іоланти виконувала д. Де-Рібас, яка постаттю своєю дуже підходить до бідної дівчини. Голос у д. Де-Рібас чудесний; володіє вона ним уміло. Як артистка, д-ка Де-Рібас розумна і інтелігентна. Більшість її партнерів, то уже нам відомі артисти (Долінін, Боссе, Петров і др.). Із нових оперних сил у цей вечір виступав баритон Сокольський. З приємністю вітаєм вступ до нашої оперної трупи такого гарного ба-